

УДК 342.951

Шитікова Л.В.¹, Чукалін О.В.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-318 НУ «Запорізька політехніка»

СИСТЕМА ІДЕНТИФІКАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

У законодавстві знайшла відображення концепція створення об'єднаного банку інформації про особу, що містить максимально широку базу даних про громадян, починаючи з інформації про стан здоров'я і власності, що належить громадянину, і закінчуючи його взаєминами з державними органами. Дана концепція вимагає обов'язкового введення особистого ідентифікаційного коду в систему обліку населення, а також у процедури державного управління й відправлення правосуддя. Система цифрової ідентифікації використовується в більшості країн світу, проте довжина номера, його призначення і використовується термін можуть відрізнятися. Найбільш поширені назви державних ідентифікаційних номерів: персональний код, ідентифікаційний код або ідентифікаційний номер; персональний ідентифікаційний код; номер соціального страхування; національний номер страхування; державний податковий код; номер податкової справи; національний ідентифікаційний номер; реєстраційний номер і т. інш.

При вході з використанням Smart-ID деякі е-послуги можуть вимагати персональний код або державний ідентифікаційний номер. Присвоєний державою ідентифікаційний номер (державний ідентифікаційний номер, персональний код або ID-код) - це унікальний номер, що складається з 11 цифр, який присвоюється державою і використовується з метою ідентифікації.

Конституційний Суд, дотримуючись власного рішення № 20 1990 року, тлумачить право на захист інформації про особу не як традиційне заступницьке право, а як право на інформаційне самовизначення, з належним обліком активного аспекту даного права. Таким чином, право на захист інформації про особу, що гарантоване статтею 59 Конституції, означає, що

кожний має право вільно приймати рішення щодо розкриття і використання інформації про себе. Будь-яке законодавче положення, що, безвідносно до встановленого порядку, стосується збирання, збереження, обробки, передачі, розкриття, зміни, запобігання подальшого використання, створення нової інформації або будь-якого іншого використання інформації про особу, повинне відповідати статті 59 Конституції, якщо включає гарантії забезпечення зацікавленій особі можливості відслідковувати маршрут інформації про себе під час її обробки і домагатися дотримання своїх прав. Інформація про особу може бути доступна третім особам, крім зацікавленої особи і первісного користувача інформації, а системи обробки інформації можуть з'єднуватися тільки в тому випадку, якщо виконані всі умови, необхідні для передачі інформації, у тому числі будь-якої одиниці даної інформації. Інформація про особу може оброблятися винятково з визначеною і встановленою законом метою. Кожна окрема стадія обробки інформації повинна відповідати офіційно проголошеній і спочатку затвердженій меті.

Інтегрована система електронної ідентифікації – це інформаційно-телекомунікаційна система, яка призначена для технологічного забезпечення зручної, доступної та безпечної електронної ідентифікації та автентифікації користувачів цілодобово сім днів на тиждень. Клієнтами ICEI є власники інформаційних систем, надавачі електронних довірчих послуг та постачальники послуг електронної ідентифікації. Електронний підпис (ЕП) дає змогу підтвердити цілісність електронного документа та ідентифікувати підписувача. Це аналог власноручного підпису. ЕП і електронний документ є надзвичайно зручними, ефективними і надійними засобами роботи із задокументованою інформацією в електронному вигляді. ЕП забезпечує достовірність і цілісність інформації, викладеної в документі, а сам електронний документ гарантує, що підписант має право на підписання документа і згоден з тим, що він підписує. Паперовий носій не забезпечує таких зручних інструментів. Безумовно, можна, приміром, перевірити звичайний підпис, провівши графологічну експертизу, однак для цього будуть потрібні час, зусилля і ресурси, тоді як при роботі з електронним підписом ці процедури здійснюються онлайн. Звісно, ЕП не забезпечує тієї гнучкості при обробленні інформації, яку дає папір, але при цьому дає зручні механізми роботи і контролю, практично виключає можливість підробки і проведення операцій "заднім числом".

Логіка введення особистого ідентифікаційного коду суперечить основним елементам права на захист інформації, принципам розподілу інформаційних систем, суворій відповідності зазначеній законодавцем меті і, нарешті, основному правилу, відповідно до якого інформація повинна бути отримана від зацікавлених осіб з їхнього відома і згоди. Якщо послідовно дотримуватись принципів захисту інформації, особистий ідентифікаційний

код втрачає своє значення, оскільки властиві йому «переваги» не зможуть знайти собі застосування. Особистий ідентифікаційний код є технічно найбільш зручним інструментом для надійного з'єднання інформації про особу, наскільки дозволяють сучасні можливості обробки інформації. Застосування особистого ідентифікаційного коду істотно відрізняється в окремих країнах. У багатьох країнах універсальний особистий ідентифікаційний код існує де факто в результаті безперешкодного введення і застосування особистих ідентифікаційних кодів, спочатку призначених для певних цілей.